GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

N^ER 51.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

SOBOTA DNIA 28 SIERPNIA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzien	godzina	Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI
27.	7	27 5, 831	+12. 1	97	połud: za. słaby	pochmurno	
	12	„ 5, 910	+17 9	85	zachodni mocny	pogoda z chmur:	
	3	„ 5, 711	+19. 4	85	„ „	„ „	
	9	„ 5, 744	+13. 8	95	„ słaby	chmury	

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

PARYŻ *d. 16 sierpnia.* — Listy z Bajony donoszą, że na granicy hiszpańskiey wybuchnęły już zaburzenia. W Pampelonie porozrzucano mnostwo odezw, które mimo nayściśleyszey ostrożności dostały się tam z Francyi i wzywają mieszkańców do odzyskania konstytucyjney swobody. — Cała przestrzeń kraju od St. Sebastian do Saragossy, jest w zupełnem zaburzeniu.

Gazeta *Indicateur de Calais* donosi pod d. 8 b. m. że onegdy rano X. Latil arcybiskup Reimski odpłynął ztamtąd do Anglii. Paszport miał jako właściciel gruntowy przez samego wielkorządcę podpisany. Był po cywilnemu ubrany i miał przy dziurce od guzika tróykolorową wstążkę. X. Latil był spowiednikiem hr. Artois, podczas pobytu jego w Anglii, a za powrotem rodziny królewskiey do Francyi, został xięciem, parem i nakoniec arcybiskupem Reimskim. W ostatnim tym charakterze koronował Karola X.

Dnia 16. — Monitor dzisieyszy ogłosił następującą odezwę do narodu:

FRANCUZI! Uratowaliście waszę wolność i powołaliście mnie do rządzania wami podług ustaw.—Dzieło wasze chwalebne do skutku doprowodzone zostało; moje zaś dopiero się zaczyna.— Do mnie należy porządkowi, któryście zdobyli, zjednać uszanowanie. — Nikomu dozwolić niemogę wymawiać się od niego, ponieważ sam się mu poddałem. — Administracya zaczyna znowu wszędzie swóy bieg. Poczynione już zostały liczne zmiany a inne są w pogotowiu. Władze znaydować się powinna w ręku mężów, ściśle ze sprawą narodu połączonych. — Tak nagłe, tak olbrzymie powstanie, niemogło bez chwilowego zamieszania nastąpić; lecz dziś zbliża się już do celu. Wzywam wszystkich dobrych obywateli, aby otoczyli władzę krajową i byli jey pomocnemi, ku ustaleniu porządku i swobód narodowych. — We wszystkich odnogach służby krajowey, potrzebne są odmiany.

Wybieranie pewnych opłat, bardzo jest uciążliwe dla kraju. — Wniesione będą ustawy zelżenie ich na widoku mające. Przy roztrząsaniu onych żadne odwoływanie się niema bydź tamowane; żaden interes zapomniany, żaden czyn przemilczany; ale nim nastąpią nowe ustawy, winniśmy dawnym posłuszeństwo; wymaga tego rozum, a bezpieczeństwo kraju nakazuje. — Niech wszyscy dobrze myślący użyją wpływu swego, dla przekonania o tém współziomków. — Co do mnie, niezaniedbam moich przyrzeczeń względem przyszłości, ani odstąpię od moich obowiązków względem teraźnieyszości. — Francuzi! Europa z podziwem i pewnym rodzajem osłupienia pogląda na naszę chwalebną rewolucyę. Zachodzi tu pytanie, czyli to jest istotna moc cywilizacyi i pracy, że takie wypadki zayść mogły, bez wstrząśnienia związku towarzyskiego? Odrzućmy tę ostatnią wątpliwość i dowiedźmy: że po obaleniu nieograniczoney władzy, nastąpił zaraz rząd systematyczny i sprzyjający ludzkości. Wolność, i publiczny porządek, są hasłem, które gwardya narodowa paryzka nosi na swoich sztandarach. — Taki dziś obraz Francya, Europie przedstawia. — Za kilka dni zapewniemy szczęście i chwałę oyczyzny na przyszłe wieki. —

Dan w Paryżu dnia 15 sierpnia 1830 r.
Ludwik Filip.
Wielki Strażnik pieczęci &c.
Dupont (de'eure).

Tenże Manitor zawiera w części nieurzedowey co następuje: "Podróż Karola X. i rodziny zbliża się do swego kresu. Dziś w Cherburgu wstępuje na okręty. Orszak, który z nim odpłynie, składać się może z 70 do 80 osób. Gwardya przyboczna, która odprowadzała króla, rozpuszczona będzie w Cherburgu, i zostawi tam broń i konie. W kilka godzin po odpłynieniu Karola X. niepozostanie innego śladu téj zbyt długiéj podróży, jak przypomnienie głębokiey posępności, która wśród całey drogi panowała, i przez którą dał poznać lud swoje uczucia, niedopuszczając żadnego okrzyku, który uważany bydźby mógł za obelgę lub rozjątrzenie. — Podczas całey podróży, miano naywiększą uwagę na bezpieczeństwo Karola X. — Kommissarze delegowani, jako to: marszałek Maison, PP. Schonen, Odilon-Barot i de la Pomeraye, którzy czuwali nad bezpieczeństwem Karola X. dopełnili z naywiększą delikatnością swoiego polecenia. — Dla przewiezienia Karola X. i iego rodziny, naięte są dwa statki amerykańskie; pierwszy na którym król popłynie za 1000 fr. dziennie, a drugi za droższą ieszcze cenę. Okręty rządowe odprowadzaią te statki aż do mieysca wylądowania, ażeby się przekonać, gdzie takowe nastąpi.

Bajona *d. 7 sierpnia.* — (*Z prywatnego listu*). — Po trzechdniowey przerwie nadeszły tu wczoray pierwsze doniesienia z Paryża. Jak tylko dowiedziano się o ostatnich tam wypadkach, zawieszono zaraz przy huku dział i odgłosie dzwonów, tróykolorową chorągiew na cytadeli i warowniach, tudzież na królewskich i kupieckich okrętach. Oba stojące tu osadą półki, które podczas utęskliwych 3ch dni, obchodziły się z nami jako z braćmi, przywdziały natychmiast narodową kokardę.

Naynowsze zdarzenia we Francyi miały wielki wpływ na Hiszpanią. Już w Pampelunie i Bergera słyszeć się dał okrzyk: "Niech żyie konstytucya!„ a zbiegostwo osady San Sebastian jest powszechne. Wielu z tych zbiegów przybyło już tu wczoray. Pewną także jest rzeczą, że półkownik Jauregni, przezwany *el Pastor*, przedarł się w tych dniach do Hiszpanii. Mina przepędził ostatnią noc na naszem przedmieściu St. Esprit, na którém przed 10 laty mieszkał, i udał się potem drogą ku Bera. P. Burgos, który był na kąpielach w Bourbonne, jedzie niezwłocznie do Hiszpanii. — Twierdzą, że P. Villele, przebrany zbiegł tam także w postaci markiera.

Londyn *d. 13 sierpnia.* — Wedle ogłoszonego z rozkazu króla oznaymienia, żałoba krajowa po ś. p. Jerzym IV. ustała dnia 11go b. m.

Przybyła tu prywatna sztafeta donosi o przybyciu Karola X. do Cherburga.

List z Elbeuf pod dniem 7 sierpnia, w gazetach tuteyszych umieszczony, zawiera dalsze szczegóły o podróży Karola X. z Dreux do Verneuil. Xiążę Raguzy miał na sobie przepyszny marszałkowski mundur, jechał na pięknym wierzchowcu w kosztownym rzędzie; ale był widocznie pomięszany i mało z swym orszakiem rozmawiał. Przy pocztowym domu w Teilleres zatrzymał się orszak, gdzie rodzina królewska jadła obiad, składający się z świeżo gotowanych jay i śniadego chleba. Król stał w izbie, którey okna wychodziły

na ulicę. Zdawał się bydź melancholiczny, i spoglądał ponuro na mnóstwo zebranego ludu przed pocztą. — Usta miał blade okazywały strapienie; przymuszony uśmiech, który się kiedy niekiedy widzieć dawał na jego twarzy, powiększał tylko podobne do umarłego rysy. Xiążę Angouleme okazywał się bardzo wesołym, mówił wiele i śmiał się czasem tak głośno, iż na ulicy słyszeć go można było, — zapewne dla rozweselenia w smutku oyca swojego. Xiężna Angouleme starała się ukrywać swóy żal; niejadła nic, i wcześniey od stołu wstawszy, udała się w towarzystwie dwóch officerów do tamteyszego kościoła, gdzie klęcząc modliła się przez chwilę. Gwardye są królewskiey rodzinie wierne, ale tak bardzo strudzone, że jeden z żołnierzy w drodze upadł i zaraz skonał. Kommissarze rządowi z tróykolorowemi szarfami, jadą zawsze o pół godziny drogi przodem od orszaku królewskiego. Na powozie królewskim zatarte są herby.

Xiążę Buckingham piękną swoję wieyską posiadłość (którą dawniey Ludwik XVIII. zaymował) ofiarował dziś znowu na mieszkanie dla rodziny Burbonów.

Gazeta *Times* wyraża: "Spodziewamy się i niemamy przyczyny wątpić: że Francya wybierze na posła swego przy naszym dworze osobę szanownego charakteru, któraby była zdolną utwierdzić bardziey, istniejącą szczęśliwie przyjaźń pomiędzy obiema narodami. Jeden z pomiędzy trzech marszałków, jak emi są Mortier, Magdonald i Oudinot ma już bydź na to przeznaczonym; i którykolwiek z tych mężów nim zostanie, z równym szacunkiem będzie u nas przyjęty.— Cieszy nas to niezmiernie, że nowego króla otaczają ci trzey wojownicy, którzy w każdym narodzie zasługują na uwielbienie. — Dziennik ministeryalny Kuryer, życzy Francyi, aby jey rząd zniósł gry uprzywilejowane, które dotąd z zakałem polerownego narodu istniały w Paryżu, i niejednego pełnego nadziei młodzieńca do upadku przywiodły.

Podczas z ostatnich do parlamentu obiorów, ieden kandydat przyrzec musiał, iż nie zezwoli na żadne przeznaczanie pieniędzy, na woynę przeciw narodowi francuzkiemu.

Teraźnieyszą modą dam tuteyszych, jest ubior w trzech kolorach.

Madryt *d.* 4 *sierpnia.* — Goniec który przywiózł wiadomość o zdarzeniach w Paryżu, do 29 lipca, odbył tę drogę w 127 godzinach. W tey chwili zebrali się ministrowie, dla wyprawienia gońca do króla de la Grania. Posłano rozkaz na granicę francuzką, aby żadnych gazet francuzkich do kraju odtąd niewpuszczać. Wszystkie listy przychodzące z Francyi, są w Wittoria odpieczętowywane. Onegdy po południu odeszły do Paryża depesze. Głeszą powszechnie że Hiszpania otrzyma konstytucyą.

Zapewniają, iż rząd nakazał jenerałowi Cruz, byłemu ministrowi woyny, który teraz bawi w Bordeaux, aby iak nayspieszniey powrócił do Hiszpanii. — Hr. Ofalia miał byłemu francuzkiemu ministrowi Peyronnet, podać dokładną listę celnieyszych przywodzców ostatniego powstania w Hiszpanii, którzy w południowey Francyi bawią, celem ich uwięzienia. — Stronnictwa wystąpiły jedno przeciw drugiemu, i zdaie się zanosić na obalenie teraźnieyszego ministerstwa.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Izba deputowanych i Izba Parów ofiarowały tron Francyi xięciu Orleanu. W d. 9 Sierpnia zaprzysiągł xiążę konstytucyą ze wszystkiemi zmianami które w niey poczyniono; i przyjął tytuł *Króla Francuzów* pod imieniem Ludwika Filipa I.

Wypadek ten przyczynił się do podniesienia papierów, które powróciły już prawie do ceny, w iakiey były przed wybuchnieniem rewolucyi w dniach ostatnich przeszłego miesiąca.

Amsterdam *d.* 12 *sierpnia.* — Rozruchy we Francyi naypomyślniey się ukończyły; i można już rewolucyą uważać za zupełnie dokonaną.

Pomyślny stan papierów publicznych, który wczoray trwał wieczór, tenże sam był i dzisiay rano przed otwarciem giełdy, na którey doznały iednak małego wstrząśnienia; niektóre z nich przecie pozostały w kursie nierównie większym iak wczoray. Obecne potrzeby podniosły kurs papierów na Paryż do $57\frac{5}{4}$ na krótki termin, podług którego kursu byli kupuiący: a po [illegible] termin 2 miesięczny byli kupuiący [illegible]. Na Wiedeń było więcey przedaiących iak kupuiących. Na Frankfort po zniżonym kursie niebyło przedaiących, toż same i na Augsburg

Inny list teyże daty donosi z Amstedamu.

Od d. 7 b. m. wypadki polityczne w Paryżu przyszły do tego stopnia, iż zapewniaią iuż powrót zupełnego zaufania, którego wpływ stał się wyraźnym na papiery publiczne, nadaiąc im nową sprężystość. Jest to nayprawdziwszy barometr polityczny. Certyfikaty rossyiskie w assygnacyach zostały dnia wczorayszego ofiarowane po 70½. Obligacye udziałowe polskie 108-110. Zmiana tak znacząca zdaie się potrwać ieszcze: zawsze iednak możemy się cieszyć, iż częste zmiany w tak krytycznych okolicznościach, nie przyniosły wcale złych skutków iakie ztąd obiecywano.

Zboże zaczyna podnosić się w cenie: zbiór tegoroczny bedzie dość mierny, i próbki któreśmy zniego mieli, wyiąwszy ieczmień letni, są wcale nędzne co do gatunku; naypięknieysze żyto waży tylko f. 116 a większa część 110 f. Cena też tak żyta iak pszenicy zaczyna się iuż podnosić, gdyż plon tak iednego iak i drugiego ledwo wyrówna 3ciéy częci zbiorów zwyczaynych. Przez długi czas nie chciano temu wierzyć; lecz oddawna zastanawiaiący się postrzegacze, przepowiedzieli to następstwo i podwyższenie się ceny.

Wiedeń *d. 14 sierpnia.* — Wstąpienie na tron francuzki X. Orleanu szczęśliwy wpływ miało na nasze papiery publiczne, które podług kursu ich ostatniego są poszukiwane. Na Augsburg i Frankfurt nad Menem na termin krótki; na Genewę, Hamburg i Liworno byli kupuiący: na inne zaś place byli tylko przedaiący. W dukatach nieodbywaią się interessa.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Gdy ogłoszona na dzień 9ty sierpnia roku bieżącego licytacya *in minus* wzięcia w entreprizę przerobienia budowli niegdy browarku murowanego w Byczynie na stałe mieszkanie dla nadleśniczego rządowego podług planu i anszlagu przez budowniczego rządowego sporządzonego, z powodu braku licytantów, do skutku niedoszła; przeto Wydział z mocy upoważnienia sobie od Senatu Rządzącego w dniu 13 b. m. Nro 4488 udzielonego, podaje do publiczney wiadomości, iż powtórna licytacya w dniu 13 Września r. b. w biórze Wóyta gminy Jaworzno odbywać się będzie. Licytacya *in minus* rozpocznie się od summy złp. 2733 gr. 28 anszlagiem przez budowniczego rządowego wyrachowaney. Chęć licytowania mający złożą na vadium złp. 400, które dopiero po ukończeniu budowli zwrócone entreprenerowi zostanie. Materyał w naturze anszlagiem objęty z lasów narodowych dodanym będzie. Budowa wspomniona w przeciągu roku iednego ukończoną bydź powinna. O innych zaś warunkach w kontrakcie umieszczonemi bydź maiących w biórze Wóyta gminy Jaworzno wiadomość powziąść będzie można. — Chęć licytowania maiący w dniu i mieyscu oznaczonym stawić się zechcą.

X. *Bystrzonowski.*

W Krakowie dnia 26 sierpnia 1830 r.

Gadamski Ser. Wydz.

Antoni Neymann examinowany i aprobowany dentysta, ma honor zalecić się prześwietney Publiczności, iż tu do Krakowa na krótki czas dla okazania swey zdatności przybył, spodziewając się, że równą tu iak i gdzieindziey odbierze pochwałę.

1) Może on w krótkim czasie wyleczyć szkorbut, przez co zęby się psuią, rodzi zgniliznę w onych i robi wielki ból i nieprzyjemny zapach.
2) Może leczyć zepsute zęby, iako to: wypiekać, plombować, lub zalewać dziurkowatość, robi one świeżemi, białemi, wypędzaiąc całą zgniliznę i nieprzyiemny zapach.
3) Może wyimować zbolałe zęby bardzo łatwym sposobem bez uszkodzenia.
4) Jeżeli kto chce, aby miał zęby wstawione, tedy ręczy, iż moc onych iest odpowiednią naturalnym.
5) Małym dzieciom krzywe maiącym zęby, takowe w krótkim czasie wyprostować potrafi.

Ubegich deklaruie się leczyć bez wszelkiey zapłaty.

Mieszka w domu pod Nrem 1 w Stradomiu przy Krakowie u W. Samelsone.

Niżey podpisany podaje do publiczney wiadomości, iż w wsi Prądniku Białym o ćwierć mili od Krakowa, jest browar piwny i gorzelnia ze wszelkiemi porządkami do wydzierżawienia z wolney ręki na rok jeden lub więcey. Życzący sobie takowey dzierżawy, zechcą się zgłosić do podpisanego, gdzie bliżey o warunkach zainformować się można.

W Krakowie d. 18 sierpnia 1330 r.

Karol *Pacuk.*